

විදේශීය රටක ඇති ලාංකේය පුස්තකාල වෙද පොත් කීපයක්

වයි. කේ. තිස්ස බණ්ඩාර.

සාරාංශය

මෙම ලිපිය සම්පාදනය කිරීම සඳහා මූලික වශයෙන් පාදක කරගනු ලබනුයේ "A CATALOGUE OF THE SINHALESE MANUSCRIPTS in the Library of THE WELLCOME INSTITUTE for the History of Medicine" යන කෘතිය යි. මෙය 1996 වර්ෂයේ දී එම පදනම මගින් එංගලන්තයේ ප්‍රකාශයට පත්කර තිබේ. එහි සම්පාදක වරයා වන්නේ ප්‍රකට පුස්තකාලය විද්‍යාවේදියකු වූ කේ.ඩී. සෝමදස මහතා ය. ඉහත කෘතිය සම්පාදන කිරීමට මුල් වූ ආයතනය දැනට එංගලන්තයේ පිහිටුවා ඇති වෛද්‍ය විද්‍යාවේ ඉතිහාසය හා සම්බන්ධ ආයතනයයි. මෙහි ලොව විවිධ රටවලට අයත් පැරණි වෛද්‍ය විශ්‍යාපන සම්පත් රැසක් තැන්පත්ව ඇති බව ප්‍රකාශිත ය. විශේෂයෙන් ම පැරණි අත් පිටපත් රැසක් ඒ අතර තිබේ. ආසියාවේ පැරණි අත් පිටපත් අතරට එන ලාංකේය පුස්තකාල පිටපත් රැසක් මෙහි තැන්පත්ව ඇත. ලංකාවට අයත් එහෙත් දැනට විදේශයන්හි විවිධ පුස්තකාලයවල ඇති පැරණි පුස්තකාල පිටපත් සංඛ්‍යාව නිශ්චිතව ගණනය කර නැත. අඩුම තරමින් පිටපත් පන්දහක් පමණ ඇතැයි අනුමාන කරමු. එංගලන්ත බ්‍රිතාන්‍යය කෞතුකාර පුස්තකාලයේ පමණක් ලංකාවේ පුස්තකාල පොත් පිටපත් 4000 ක් ඇති බව වාර්තා වෙයි. මෙයට අමතරව පැරිසිය, ජර්මනිය, ඇමරිකාව, ඩෙන්මාර්කය, ඕස්ට්‍රේලියාව සහ තවත් රටවල පුස්තකාලයවල හා කෞතුකාගාර මෙන්ම පුද්ගල සන්තකයේ ද මේවා තිබේ. එංගලන්තයේ ඇති ඇතැම් පිටපත් පිළිබඳව ග්‍රන්ථනාමාවලි සම්පාදනය වී ඇත. මෙයින් බ්‍රිතාන්‍ය කෞතුකාගාර පුස්තකාලයේ ඇති පොත් ප්‍රමාණයක් පිළිබඳව දොන් මන්ත්‍රිතු ද ඉෂැඩ් වික්‍රමසිංහ මහතා විසින් එක් කෘතියක් සකසනු ලැබ තිබේ. හින්දු නෙවිල් එකතුව පිළිබඳව කේ. ඩී. සෝමදස මහතා විසින් කාණ්ඩ සතකින් යුත් ග්‍රන්ථනාමාවලියක් සකසන ලදුව එය පාලි පොත් සමාගම මගින් ප්‍රකාශයට පත් කරනු ලැබීය. තව ද කේ. ඩී. සෝමදස මහත්මා විසින් සකසනු ලැබ ඇති ඉහත සඳහන් කළ නාමාවලිගත කෘතිය මෙහි දී අප විශේෂයෙන් පාදක කරගනු ලබනුයේ විශේෂ හේතුවක් අනුව ය. එනම් මේ කෘතියේ ඇති ලාංකේය පුස්තකාල වෛද්‍ය ග්‍රන්ථ ප්‍රමාණයක තොරතුරු මෙහි සිංහල කියවන පාඨක පිරිස් සඳහා ඉදිරිපත් කිරීමට ය.

විවිධ මූලයන්ගෙන් සම්භවයලත් ලාංකේය වෛද්‍ය විද්‍යාව සැබවින්ම ක්‍රි.ව. 1505 සමයවන තෙක්ම බටහිර වෙදකමෙන් තොරව දිවයින තුළ සක්‍රියව පැවතිණ. එය ආයුර්වේද, සිද්ධ, යුනානි, එම්සී සහ හෙළ හෝ ගැමි වෙදකම යන සියල්ලේ ම මිශ්‍රණයකින් සමන්විත වුවා විය හැකි ය. අද ක්‍රියාත්මක වෙන ප්‍රධාන අංග දෙකවන ආයුර්වේද සහ දේශීය වෛද්‍ය විද්‍යාව යන කොටස් දෙකට අයත් ශිල්පක්‍රම සහ ක්‍රමවේදන්හි සමාන අසමානතා ඇතැයි විශ්වාස කළ හැකි ය.

දැන් මේ දෙකම මිශ්‍රව ඇති සෙයක් පැහැත්. තත්ත්වය කුමක් වුව ද සියල්ල ලාංකේය වෛද්‍ය විද්‍යාව ලෙස සැලකීම යුක්ති යුක්ත වෙයි. ඒ කේන්ද්‍රයට අයත් වෛද්‍ය විශ්‍යාපනය විවිධ භාෂාවන්ගෙන් විවිධ රෝගාබාධ සඳහා විවිධ යුගයන් හි දී විවිධ වෛද්‍යවරුන් සහ විවිධ ලේඛකයන් විසින් සම්පාදනය කරනු ලදුව විවිධ පුද්ගලයන් සහ විවිධ ආයතන සතුව පවතින බව පෙනී යයි.

ඒවා සම්බන්ධයෙන් විවිධ ප්‍රකාශන ද නිකුත්ව ඇත. එහෙත් ඒවා සියලු කෘති පිළිබඳ අංග සම්පූර්ණ ප්‍රකාශන නොවේ. නීතිය නොව නීතිය තිබෙන තැන සහ එහි ස්වභාවය පිළිබඳව නීති සිසුන්ට උගන්වා සමස්ථ නීතිය දැන ගැනීම පිණිස එම සිසුන් අදාළ තැනට යොමු කරවන ක්‍රමවේදයක් නීති විශාරදයින් අතර ඇති බව මෑතක දී අසන්නට ලැබිණ. එසේම සියලුම පුස්තකාල වෙද පොත් පිළිබඳව නොව ඒවා තිබෙන තැනුත් ඒවායේ ස්වභාවයත් පෙන්නුම් කරන ආකාරයක් ප්‍රසිද්ධ කැරෙන බවක් බ්‍රිතාන්‍ය කෞතුකාගාර පුස්තකාලයේ ඇති ලාංකේය පුස්තකාල පොත් අතර එන වෛද්‍ය පොත් ගැන කේ.ඩී. සෝමදස මහතාගේ **Catalogue of the Hugh Nevill collection of Sinhalese manuscripts in the British Library. P.T.S. 1987. Vol 5** කෘතියෙන් දැනගත හැකි ය. එමෙන් ම එම කෞතුකාගාරයේ ඇති ලංකාවේ වෙදපොත් පිළිබඳව තොරතුරු ප්‍රමාණයක් සිංහල භාෂාවෙන් දැන ගැනීමට මහාචාර්ය තිස්ස කාරියවසම් මහත්මාගේ ශ්‍රී ලාංකික ආයුර්වේදයේ පැතිකඩක්: එස්. ගොඩගේ, 2002 කෘතියෙන් දැනගත හැකි ය. ජනදාස ලියනරත්න මහතා - **AN UNTAPPED SOURCE OF AYURVEDIC RESEARCH** මෑයෙන් පැරිස් නුවරදී **Ancient Science of Life** නම් විද්‍යා සඟරාවේ පළකරනු ලැබූ සාරසංග්‍රහයේ පැරිස් නුවර ඇති ලංකාවේ පුස්තකාල පොතක සඳහන් එක්තරා රෝගයක් සහ එයට කෙරෙන ප්‍රතිකාර සඳහන් විය. එහි සිංහල පරිවර්තනය මෙසේ ය.

අසනීපය (රෝගය) දියවැඩියාව:-ප්‍රතිකාරය : "කැකිරි ගෙඩියක් ගෙන ඇස්ස සහ ඇතුලත ඇට ඉවත් කොට දුන්නෙල් හා පුස්කර කලන් භාගය බැඟින් ඒ තුළට දමා පියන වසා උනු අලු පල්ලේ තබා තම්බා පසුව එය මිරිකා එහි යුෂ උදයවරු තුනක් රෝගියාට පානයට දෙනු.

නැවත එම යුෂයට සාදික්කා, කරාඹු, වසාවාසි, එනසල් කුඩු දමා කවලම් කර සවස වරු තුනක් බොන්ට දෙනු. ප්‍රත්‍යක්ෂයි. අන්ද්‍රවයි." යනු යි. මේ ආකාරයට ලාංකේය වෛද්‍ය සඳහන් පොත් දිවයින තුළත් දිවයිනෙන් බැහැරවත් තිබෙන බව පිළි ගනිමු.

කේ.ඩී. සෝමදස මහතා සිය කෘතියේ හැදින්වීමේ සඳහන්කර ඇති විස්තරයේ සිංහලානුවාදයෙන් කොටසක් මෙසේ ය. "මීට කලකට පෙර මම එංගලන්තයේ ඇති වෛද්‍ය විද්‍යාවේ ඉතිහාසය හා සම්බන්ධ ආයතනය වූ වෙල්කම් ආයතනයේ පුස්තකාලය සතුව පැවති ලාංකේය සිංහල පුස්තකාලපොත් එකතුව නාමාවලිගත කිරීමේ අභියෝගයට මුහුණ දුන්නෙමි. බහලුම් (පෙට්ටි) කීපයක තිබුණු මේ පොත් එකතුව අංකනය කිරීමක් හෝ නාමාවලිගත කිරීමක් නොකර තිබිණ. මෙම එකතුවේ පුස්තකාල පිටපත් 469ක් අන්තර්ගත විය.

එම පොත් සියල්ල සඳහා කෙටි විස්තර සහිත ග්‍රන්ථ නාමාවලියක් සැකසීම ම විසින් සිදුකරන ලදි. මේවා අංකනය කිරීම සඳහා වෙල්කම් ආයතනය හා සිංහල යන දෙකම මුසුවන පරිදි *ws, 1* , *ws 2* ක්‍රමය අංක යෙදීමි. ග්‍රන්ථාවසානයට ශීර්ෂ නාමාවලියකුත්, විෂය නාමාවලියකුත් සුවිසකුත් එකතු කළෙමි. පුස්තකාල පිටපත්වල භෞතික විස්තරය අයත්වන සේ ඒවායේ පත්ඉරු ප්‍රමාණයත් පත්ඉරුවේ දිග පළල මෙන්ම විශේෂ ලක්ෂණයන් ද අඩු පත්ඉරු සහ අංක ක්‍රමයත් අංක නැති පිටු ප්‍රමාණත් ද සඳහන් කළෙමි. ඒ ඒ පිටපත්වල ආරම්භය සහ අවසානය ද පොතට එක් කළෙමි. මෙහි පුස්තකාල නොවන ලේඛනයක් ද විය. එය ඉඩම් ප්‍රදනය කළ තඹ සන්නසකි. මෙහි රාජකීය සංකේතය වන 'ශ්‍රී' අක්ෂරය ලොකුවට මුලින් යොදා තිබේ. එම අකුර විශේෂීකරණයවීම සඳහා රන් එබ වූ බෝඩරයකින් අලංකාරය වෙයි. මෙම සන්නස දළදාව හා සම්බන්ධව දුම්බර ගනේගල විහාරයට අයත් වූවකි. අදළ සන්නස මෙම ස්ථානයට ලබා දී ඇත්තේ "*Mme Jacqueline Filliozat*" නැමැති අය යි. එය බුරුම අන්පිටපත් අතර තිබුණ එකක් යයි ද සඳහන් වෙයි. මේ නාමාවලි ග්‍රන්ථයේ දී එය *ws 1* වශයෙන් සටහන් කළෙමි.

මෙම එකතුවේ තිබී *ws 349* යටතේ විස්තර කළ පිටපත "යකඩ උනුකිරීම" හා සම්බන්ධ ශිල්ප ග්‍රන්ථයක පත් ඉරුවකි. යකඩ උනුකිරීම ගැන මහනුවර දිස්ත්‍රික්කයේ විස්තරයක් 1908 වර්ෂයේ දී ආනන්ද කුමරස්වාමී සිය මධ්‍යකාලීන සිංහල කලා කෘතියේ සඳහන් කරයි. *ws 300* යටතේ එන පිටපත බිම්බමාන විධි යන්නට අයත් වේ. මෙයින් කියැවෙන්නේ පිළිම ඉදිකිරීමේ ශිල්පයයි.

එය සංස්කෘත ශ්ලෝකයන්ගෙන් යුක්ත වෙයි. පුස්තකාල පිටපත් එකතුව තුළ පිටපත් 90ක ප්‍රමාණයකටත් වඩා වැඩි ප්‍රමාණයකින් යුත් වෛද්‍ය පොත් අන්තර්ගතව තිබිණ. ප්‍රායෝගික හා න්‍යායාත්මක කෘති මෙන්ම කුඩා අත්පොත් ද ඒ අතර විය. යන්ත්‍ර මන්ත්‍ර ගුරුකම් මෙන්ම ජ්‍යොතිෂයට අයත් පිටපත් තිබීම විශේෂ වෙයි. බුදුසමයට අයත් කෘති මේ එකතුවේ ප්‍රධාන තැනක් ගත් කෘති වෙයි. *ws 77* යටතේ එන "මුලුසික" බෞද්ධ සාහිත්‍යයට අයත් සිබවලද වෙනුවෙනි. මේ අතර වූ උපසම්පදා නාම ලේඛනයක් *ws 163* යටතේ විස්තර කළෙමි. එය 19වෙනි සියවසේ මහනුවර මල්වතු මහා විහාරයේ උපසම්පදාව ලත් හික්ෂුන් වහන්සේ කීප තමකගේ නම් ලැයිස්තුවකි.

මාගේ මෙම ග්‍රන්ථ නාමාවලිගත කෘතියෙන් වෙල්කම් ආයතනයේ පුස්තකාලය සතුව ඇති සිංහල පුස්තකාල පොත් පිළිබඳව තොරතුරු සොයන පර්යේෂකයින්ට මහත් ප්‍රයෝජනයක් අත්වෙනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරමි. මේ කෘතිය සැකසීමට ආරාධනා කළ මෙම ආයතනයත් ආයතනයේ පුස්තකාලයාධිපති ඇතුලු කාර්ය මණ්ඩලයන් ග්‍රන්ථය පළ කළ අයටත් සිංහලයෙන් අවසානයට සුවිසක් කළ අයටත් ස්තූති පුදකරමි" යනුයි.

කේ.ඩී. සෝමදස මහතාගේ ඉහත දක්වන ලද කෘතියේ විස්තර ස්වල්පයක් සහ එහි ඇති වෙදපොත් නාමාවලියක් ද ඉන් තෝරාගත් පොත් කීපයක ද නිදර්ශන කීපයක් මතුවට විස්තර වෙයි. මෙහි ඇති සිංහල පුස්තකාල වෙදපොත් නාමාවලිය පහත සඳහන් පරිදි වෙයි.

අනු අංකය	ග්‍රන්ථය	අංකය
01.	අභිනවමාධවම්	Ws. 101
02.	අරිෂ්ඨශතක	Ws. 5 iv, 85 11
03.	අත් වෙදකම්	Ws. 440
04.	බාලරෝග (කවි)	Ws. 43 I
05.	බාල රෝග විකිත්සා (ගද්‍ය, පද්‍ය)	Ws. 369
06.	බාල ඖසධ පොතක් (කවි)	Ws. 340
07.	බාලයින්ගේ රෝග සහ සන්නි වලිප්පු වෙද පොතක්	Ws. 374
08.	බෙහෙත් වට්ටෝරු කොළයක්	Ws. 189
09.	හෙසජ්ජ්‍ය අකාරාදියක්	Ws. 267 II
10.	හෙසජ්ජ්‍ය සමුච්චය	Ws. 7
11.	හෙසජ්ජ්‍ය මඤ්ජුසා සන්නය (පාලි - සිංහල)	Ws. 231
12.	බුද්ධරාජ ගුලිය	Ws. 256
13.	දෙමල සිංහල වෛද්‍ය අකාරාදියක්	Ws. 28 II
14.	උච්ච ගුණ	Ws. 50
15.	දූත ලකුණු	Ws. 387
16.	ගෙඩි වෙදකම් සහ සර්ප වෙද පොත	Ws. 173
17.	ගර්භණී විකිත්සා (කවි)	Ws. 364 I
18.	ගවරත්තය	Ws. 291
19.	ගෙඩි වෙද පොතක්	Ws. 81
20.	ගෙඩි වෙද පෙත් කැබැල්ලක්	Ws. 150
21.	ග්‍රහණී මාන්දම් වෙද පොත	Ws. 75 II
22.	ගුණදොස් සංග්‍රහව (සංස්කෘත - සිංහල)	Ws. 224, 225 I
23.	ගුලි කල්ක වෙද පොතක් (කවි)	Ws. 459
24.	ගුලි තෙල් වෙද පොතක්	Ws. 405
25.	ගුලි වෙද පොත (කවි)	Ws. 361, 362
26.	හන්දි වෙද පොත	Ws. 6
27.	හෙන රාජ ගුලිය	Ws. 207

28.	ජල සන්නි ගුලිය හා බුද්ධරාජ ගුලිය	Ws. 39
29.	කෝල සන්නි වෙද පොත	Ws. 250
30.	කවුරවිද්‍යා (සංස් : සිංහල)	Ws. 398
31.	කුමාර විකිත්සා (කවි)	Ws. 183
32.	කුමාර විකිත්සා	Ws. 366
33.	පංචකර්ම විදිය	Ws. 5 III
34.	පිලිකා හා විස සර්ප වෙද පොත (ගද්‍ය, පද්‍ය)	Ws. 399
35.	ප්‍රයෝග සමුච්චය (සංස් - සිංහල)	Ws. 7
36.	රෝග විනිශ්චය	Ws. 131
37.	රස විධිය	Ws. 435
38.	සන්නි ගුලි හා සර්වාංග වෙද පොතක්	Ws. 79 IV
39.	සන්නි ගුලි වෙදකම්	Ws. 79 V, 80
40.	සන්නි ගුලි වෙද පොත	Ws. 79 III
41.	සන්නි මාන්දම් වෙද පොත	Ws. 330
42.	සන්නි වලිප්පු වෙද පොතක්	Ws. 13 I, II, 38
43.	සන්නි වෙද පොත් කොටසක්	Ws. 228
44.	සන්නි වෙදකම් (කවි)	Ws. 342
45.	සන්නි විධිය	Ws. 364 II
46.	සන්නිපාතජීවර විකිත්සා	Ws. 79 III
47.	සංවිධිය (ගද්‍ය, පද්‍ය)	Ws. 436
48.	සාරසංඛේප අර්ථ ව්‍යාකෘතය (සිංහල - සංස්කෘත)	Ws. 23
49.	සාරසංඛේපය	Ws. 123
50.	සරස්වතී නිසණ්ඩුව (සිංහල - සංස්කෘත - දෙමළ)	Ws. 28 I
51.	සර්ප වෙදකම්	Ws. 403
52.	සර්ප වෙද පොත් කොටසක්	Ws. 156
53.	සර්ප වෙද පොතක්	Ws. 28, III, IV, 425
54.	සර්වාංග වෙද පොතක්	Ws. 400
55.	සර්වාංග වෙද පොත් කොටසක්	Ws. 437
56.	සර්වාංග වෙද පොතක් (ශ්ලෝක සන්න කවි)	Ws. 294
57.	සර්වාංග වෙද පොතක් (කවි - වාසගම්)	

58. සිද්ධමූලාශ්‍රය නිසඤ්චු ව්‍යාධ්‍යා (සංස් - සිංහල)	Ws. 325
59. මනෙල විද්‍යා	Ws. 5 II
60. තෙල් බෙහෙත් පොත් කොටසක්	Ws. 267 I, III
61. තෙල් හා මූර්ණ වට්ටෝරු වෙද පොතක්	Ws. 75
62. තෙල් කසාය අත් වෙද පොතක්	Ws. 175
63. තෙල් වෙද පොත (කවි)	Ws. 248
64. උදර රෝග විකිත්සා	Ws. 43 II, 183 II
65. වාසුදේව නිසඤ්චු	Ws. 265
66. වලිප්පු රාජගුලිය සහ කෝලකුමාර කල්කය (කවි)	Ws. 256 I
67. වරයෝගරත්නාකරය	Ws. 10, 29
68. වරයෝගරත්නාකර සන්තය (අසම්පූර්ණ)	Ws. 51, 83
69. වරයෝගසාරය (පරිච්ඡේද කීපයක්)	Ws. 315
70. වෙද ගුරුකම්	Ws. 45. II
71. වෙද පොත් කොටස්	Ws. 401, 416, 417, 435, 456, 462
72. වෙද වට්ටෝරු මිශ්‍ර කොටස්	Ws. 462
73. වෙද පොතක්	Ws. 22, 28 හා iv, v, 413
74. වෙද වට්ටෝරු පොතක්	Ws. 310
75. වෙදකම් හා ගුරුකම් පොතක්	Ws. 371
76. විදුම් ශාස්ත්‍රය	Ws. 398
77. යෝගදරණය (කවි)	Ws. 75 I, 199, 235
78. යෝගරත්නාකරය	Ws. 10, 11, 29, 37, 199
79. යෝග ශතක (සන්ත සහිත)	Ws. 240
80. යෝග ශතක ව්‍යාධ්‍යාව (සංස් - සිංහල)	Ws. 85 I

ඉහත නාමාවලියෙන් තොරාගත් නිදර්ශන කීපයක විස්තර තරමක් පහත එන ආකාරවනු ඇත.

අත්වෙදකම් - ws. 440

මෙය තනි පත් ඉරුවකි. සෙ.මී. 5 x 75.2 ප්‍රමාණයෙන් යුක්ත ය. පෙළ පේළි දහ අට බැගින් ය. සෙ.මී. 18 ප්‍රමාණයේ කොටස් සතරකින් යුක්ත ය. කුඩා අක්ෂරයෙන් ලියා ඇති මෙය 19වන සියවසට අයත් වෙයි. පත් ඉරුවේ වම් පැත්තේ තීරු සටහනේ මෙසේ සඳහන් වෙයි. අඩස්සියට, ජලසන්නිගුලිය, ලැයවිචේක බඩදියට යනුයි. ඖෂධ හා ප්‍රතිකාර උපදෙස් මෙසේ ය. බටුකර ඉස්ම ලුනු දිය දෙහි ඇඹුල් දෙනු. මලලොබුකොළ ඉස්ම ගඩාදෙහි ඇඹුලෙන් දෙනු. සියලු අඩස්සි ඉගිලෙයි. ජල සන්නි ගුලියට, දෙදුරු අසමෝද, තිප්පිලි, අබිත්, තිපල් සිද්ධි ඉගුරු, ගම්මිරිස්, මහමුනුමිරිස්, අත්තන ඇට, අබ, කහ කුඩු, මේවා සමභාගව කුරමුල් යුසින් අඹරා දෙබාගකර එක පංගුවක් හයට බෙදා එයින් හය භාගයක් බර ජාතිපල ගෙන අඹරා ඉඹුල් ඇට පමණ ගුලිකර පවනේ වියලා තබා අතික් පංගුව කුඹුරු කොළ යුසින් අඹරා ගුලිකර තබා උනට උණු දියෙන් ද සන්නියට මුරුංගා පොතු යුසින් ද මුර උනට නික කොළ යුසින් ද වෙච්චුමට මී පැණියෙන් ද දාහයට බැබිල කොළ යුසින් ද කැරකැවිල්ලට පුහුල් මද යුසින් ද සෝමදස මහතා දක්වන පරිදි මෙහි අවසානය මෙසේ ය..... නපුරු කුෂ්ඨ අතීසාර බඩපිපුම් පනුදොස් මෙකී දේ නසයි. නවරත්න මූර්ණයයි යනුයි. තනි පත් ඉරුවක් උවද මෙහි තවත් විස්තර ඇතැයි පිළිගත හැකි ය. අදළ කෘතියට එකතුකොට ඇත්තේ සුදු ප්‍රමාණයක් පමණි. මෙබඳු අත් බෙහෙත් සහිත පුස්තකොළ පිටපත් පාරම්පරික හෙළ වෙදකමේ වැදගත් මූලාශ්‍ර වන්නේ ය.

අභිනව මාධවම් - WS. 101

පත් ඉරු 54ක් සහිත මෙම පොත (ක - ග්‍ර) සංස්කෘත මාධ්‍යයෙන් සමන්විත වෙයි. සෙ.මී. 47ක් දිග සෙ.මී. 5.6ක් පළල වෙයි. පැහැදිලි අත් අකුරු විශේෂයකි. සරල ආකාරයේ දැව කම්බ දෙකක් පොතට ආවරණය සපයයි. 19නි සියවසට අයත් වේ. පත් ඉරු දෙපැත්තේ ම පෙළ ලියා ඇත. හුය යොදන සිදුරු දෙක මාධ්‍යයේ ආරම්භය "නමා ශ්‍රී සණාය" යනුවෙන් සඳහන් වෙයි. මෙහි ආරම්භක පාඨය මෙසේ ය.

ශ්‍රී නාරද මුනිශ්‍යාධි මුඛපඛකප - වාසිනී සාරධාබිල වාග්දේවී පාතුවස් සර්ව මංගලම් විශ්වරාජ්‍ය දුර්විරචිත විස්තරම් පුර ප්‍රයුක්ත සච්චිත පදබෝධනාම් ලක්ෂු විදග්ධ සර්ජන භිසගුනසච්ච්ච්ච් ප්‍රලිඛ්‍යතෙච්චිතව මාධවම් සිචම්.

පෙළ අවසානය සඳහන් වන්නේ මෙසේ. ඉඅයෝදස සන්නිදානධ්‍යායා ද්වාස්සති. රෝගානුකර්ම, ජ්වරතීසාර ග්‍රහනි... විෂ ලක්ෂණ කාණ්ඩෙට, සන්නිපානානුකර්මනා විධ්‍යා. ඉති රෝගානුකර්මා

ග්‍රන්ථාවසානය දැක්වෙන්නේ මේ ආකාරයෙන් ය. කර්තෘ සුක්‍රුතීනාවේනම් කවිවන්දේනධීනම් නිධානම් ජගත්ම භුක්තියෝධි සක්කිර්තය සමාජනම්."

කුමාර විකිත්සා Ws. 183

මේ ශීර්ෂය යටතේ මෙහි පිටපත් දෙකක් දක්නා ලැබේ. ws. 183 දරන පිටපත පත් ඉරු දොළසකින් යුක්ත වෙයි. (ක - කෙ). ළදරුවන්ට අදාළ ප්‍රතිකාර විධි ක්‍රම කුමාර විකිත්සා යටතේ ගැනෙන බව ද පිළිගැනීමයි. ඉහත පිටපතේ ආරම්භක පද්‍යය මෙසේ ය.

උල්ලෝලයන් යනු සන්නි ද දහ	අට
වලිප්පු යනු ඇස් පෙරලිලි එන	වට
අතපය වෙවුලා පිටත නැවෙන	වට
ඊට කියන් දෙන කසාය අත්	පිට

මෙහි අවසානය මෙසේ ය. " මෙකී ලෙඩවලට අත්දුටු මුල අග්නි වූරණයයි" යනුයි. මෙහි ws.366 යටතේ එන අසම්පූර්ණ පිටපත කුමාර විකිත්සා අරබයා වූව ද එහි සදහන්කර ඇත්තේ ළදරු විකිත්සා යනුවෙනි. පත් ඉරු 27 කින් සමන්විත මෙහි අක්‍ෂර සාමන්‍ය හැඩයෙන් යුක්තවන අතර කාලය ක්‍රි. ව. 19නි සියවසට අයත් වෙන බව සෝමදාස මහතා සදහන් කරයි. එහි පළමු උපදේශය මෙසේ ය.

"ග්‍රහනෙට තෙලට මාඋක්කිරි වරාකිරි පතුක් කිරි සමභාග ගෙන මීට සීනක්කාරන් මන්වාධි තුනක් පොඩිකර දමා පෙරා එඬරු ඇටයක් පමණ සුනුසාලේ බත් මැද තියා දෙනු. විරේක වෙයි. පනුග්‍රහනෙට ග්‍රහන දින අටට සත්‍යයයි " යනුයි. මෙහි අන්තර්ගතයේ ඇති රෝග ලක්ෂණ කිහිපයක් තව ද මෙසේ ය. මාන්දන් දහ අට, ග්‍රහනි දහ අට, ධාතුගර්භ ගුලිය, මාන්දමට, පනු පෙරලිල්ලට, උනට, කිරි වමනේ යනවාට, අන්ධභූත ග්‍රහනිය, බිලිදුරාජ ගුලිය වශයෙනි.

වෙද පොත් කාබැල්ලක් ws. 150

මෙය පත්ඉරු නවයකින් සමන්විත අසම්පූර්ණ එකතුවකි. නුපුහුණු අයෙකුගේ අත් අකුරු විය හැකි යැයි ද මෙය 19වෙනි සියවසට අයත්වන්නේ යැයි ද සෝමදාස මහතා සදහන් කර තිබේ. ආරම්භක පද්‍යය මෙසේ ය.

"උගුරේ දිවයට ගෙඩි හට	ගන්නේ
අනු දෙක තද වී කෙල රොඩු	එන්නේ
හැට පැය ගිය තැනමයි පන	යන්නේ
කණ්ඩමාලය නම් ඉන් දැන	ගන්නේ "

කණ්ඩමාලය නම් රෝගයේ ස්වාභාවය මෙයින් පැවසේ. රෝගය උත්සන්න වී පැය හැටක් ගියතැන රෝගියා මරණයට පත්වෙන බව මෙහි දැක්වෙයි. දියයුතු බෙහෙත් ආදිය ඉදිරි පත් ඉරුවක සදහන් වනවා විය හැකි ය. මෙහි සදහන් අවසානයේ එන පද්‍ය හා වැකිය මෙසේ ය.

"කරදකිරි තලතෙල් ගෙන	එකටා
පමණක් රත්කරගනිමින්	මදටා
බැලයන්ගේ රත පිට ගැ	කලටා
ලීල කෙරෙයි තුන් දවසින්	මෙපිටා"

නික මුල් තුඹ මුල් මෙකී දේ කොලන් එක්ක කොටා කායන් පිස පොවනු. ගෙඩි මතු වෙයි, ලුනු ඇඹුල් වලකිනු. වරා කොළ නික කොළ කොටා තැවිලි (අසම්පූර්ණ)

කෝල සන්නි වෙද පොත - WS. 250

පත් ඉරු පහලොවකි. සෙ. මී. 34 x 4 ප්‍රමාණයේ දිග පත් ඉරු එකතුවකි. මෙය වෙනත් තැන්වල සදහන් වෙන කෝලවිධිය පිටපත්වල සමාන විය හැකි ය.

මෙහි ආරම්භයේ "වායියෙන් පිටින් එන කෝල සන්නියෙන් ගුණ කියනු ලැබේ" යන්න සදහන් වෙයි. තීරු සටහනේ 'කෝල' කිහිපයක නම් සදහන් කර ඇත. ඒවා මෙසේ ය. වායුපින් කෝලෙ, පුරවිච්චි කෝලෙ, පින් සෙන් කෝලෙ, පිස්සු කෝලෙ, ඇඳිරි කෝලෙ, කලුවර කෝලෙ, විපිරිත කෝලෙ, පිස්සුකෝලෙ, පාණ්ඩු කෝලෙ, වැදුගෙයි කෝලෙ, මාන්දන් කෝලෙ, පින් ජීවර කෝලෙ, සෙලෙස්මා ජීවර කෝලෙ, වාතජීවර කෝලෙ, තුන්දොස් කෝලෙ යන විවිධාකාර කෝල වර්ග සදහන්ව ඇති මේ පිටපතේ ඒවාට ප්‍රතිකාර ගනු ඖෂධ ආදිය සදහන් වෙයි.

ගර්භණි විකිත්සා WS. 364I

පත් ඉරු සයකින් සමන්විත බව එකදව ගර්භණි මාතාවන්ට සහ දරු ප්‍රසූතියෙන් අනතුරුව ඇතිවන රෝගාබාධයන් සදහා වූවකි. මද වශයෙන් ගද්‍ය ද පද්‍ය කීපයකින් ද අන්තර්ගතය යුක්ත වෙයි. ආරම්භක පද්‍ය මේ ආකාර වෙයි.

ගර්භය පිලිසිඳු මසින් පැමිණි රෝගයක් දුටු	ච්චා
ඇල් කහඹිලියා සඳුකුන් කසායකර දෙව	ඊචා
ගැබින් උපන් දෙවැනි මසින් පැමිණි රෝගයක් දුටු	ච්චා
මානෙල් අල සුවඳහොට කසායකර දෙවත්	ඊචා

අවසානයේ වැදගත් සන්නියට ප්‍රතිකාරයක් මෙසේ දැක්වෙයි. නිපල්, වදකහ, සුදුසුනු, ඉගුරු, මිරිස් මේවා පත පත ගෙන කුරුදු පොතු. අබ අඹරා දමා දෙකට බෙදා කොට්ටාසයකට ජාතිඵල දමා කකාරා පත්තියමට විරේකට දෙනු. වැදගෙයි ඉදිමුමට (අසම්පූර්ණ) පත් ඉරු එකතුවක් ය. මෙම විෂයට ලිය වී ඇති පුස්තකොළ පිටපත් සමහර ඒවා පත් ඉරු 150 - 200 අතරේ ප්‍රමාණවලින් යුක්ත ය. මෙම ලියුම්කරුට ලැබී ඇති "මහාසම්මත ගර්භ විධිය" හෙවත් ගර්භණී විකිත්සා පිටපත පත් ඉරු සියය ඉක්මවා යයි. ඒ ගැන හැදින්වීමක් මහාවාර්ය පියදාස රණසිංහ මහත්මාට "කෘතවේදී" නම් වූ අභිනන්දන කලාපයේ අන්තර්ගත වෙයි.

ගුලි කල්ක වෙද පොතක් WS 459

කුස පිළිකා, සන්නි ඉප්පිරියට, වැදු ගෙයි සන්නියට, වලිප්පුවට, වාත කෝල සන්නියට, කෝල සන්නි ජීවරයට, සන්නි රාජ ගුලිය, ජල සන්නියට, පෙරලි කාණ්ඩයට, උස්මුරුත්තාවට, ක්‍රිම් දෝෂයට, යනාදි කාරණා වෙනුවෙන් මෙහි ගුලිකල්ක සදහා උපදෙස් හා විස්තර සදහන් වෙයි. ආරම්භක පද්‍යය සදහන් වන්නේ මෙලෙයට ය.

"සතොස වධන අල බෙතින් ගන්නේ
 නොලස ඉසන්ගුව මුල් අර ගන්නේ
 මෙලෙස දෙකලද සරියට ගන්නේ
 සමව මඳක් නිපලා ගන්නේ"

අවසානය සදහන් වන්නේ මේ ආකාරයේ පද්‍යයකින් ය.

"වැඩිකරවා දිය රත් තද පෙරලෙන මිළිදුන් දා
 දැඩි කරවා අජීර්ණ ගැබ නැරෙන ද උන්දා
 වැඩිකරවා සෙලෙස්ම නවා අතපය පෙරලුන්දා
 පොඩිකරවා සියලු ක්‍රිම්දාසක් බිලියේ යෙයි සින්දා"

(අසම්පූර්ණයි).

දෙමළ සිංහල වෛද්‍ය අකාරාදිය. WS. 28ii

පත් ඉරු 165කි. මෙය සෙ.මී. 17ක් දිග සෙ.මී. 4ක් පළල වුවකි. සාමාන්‍යය මට්ටමේ අක්ෂරයෙන් යුක්තයි. මෙයට යොදා ඇති සකියා ඉන්දියානු වර්ගයේ 1910ට අයත් කාසියකි. සන්දර්භය සහ ස්වරූපය අනුව 19 වන සියවසට අයත් යැයි විශ්වාස කළ හැකි ය. දෙමළ - සිංහල වෛද්‍ය අකාරාදියේ ආරම්භය මෙසේ ය.

අරසු මරන්	-	බෝ ගස
බිල්වම්	-	බෙළි
කුල මරම්	-	දිවුල්
මා මරම්	-	අඹ
පුලිය මරම්	-	සියඹලා
වෙම්පු	-	කොහොඹ
කැර මෙවාපු	-	කාරම්බේරියා
තලතෙලයි	-	තොටිල
තිරුක් කෙන්ඩයි	-	ඇස්ල
ඉලුප්පායි	-	මී ගස
වෙන්කායි	-	කිහිරි
පලසු	-	කැල
මුරක්කු	-	එරබදු
මාමරම්	-	සල් වගයෙනි.

ඖෂධ ශාකවල උපාංග දැක්වෙන කොටස මෙහි අවාසානයට ඇත. ඉන් කීපයක් මෙසේය.

වෙරු	-	මුල්
කලංකු	-	අල
ඉලායි	-	කොළ
තෙලායි	-	පොතු
පු	-	මල්
මොට්ටු	-	කැකුළු
ඉලකායි	-	ලා එල
පලන්ටුකායි	-	විලකුම් එල
උලන්ට කායි	-	වියලි එල
පිනිසි	-	(ලාලුලාටු
කම්බු	-	දඹු
තෙරට්ටු	-	නටු
විටායි	-	ඇට
මායිරම්	-	අරටු

මෙබඳු නිසන්ඩු භාවිතවීමෙන් පෙනී යනුයේ සිංහල දෙමළ දෙකින්ම මේ වෙදකම්වල ඇතැම් විඥාපන පැවැති බවයි. ඉහත දක්වන ලද කෘතිය පර්යේෂකයින්ට වැදගත් වෙයි. ඇතැම් සම්ප්‍රදායික වෙද පොත්වල ඇති ඖෂධ නාම හඳුනා ගැනීම ඉගෙන ගන්නා සහ වෛද්‍ය වෘත්තියේ යෙදෙන්නන්ට ද වටිනාකමක් ඇත. මුද්‍රිතයේ නැතිනම් මේ ග්‍රන්ථය මුද්‍රණය කිරීම කාලෝචිත ය.

දූත ලකුණු - WS.387

පත් ඉරු දහයකින් යුත් මෙය සෙ.මී. 15 x 4 ප්‍රමාණයේ පිටපතකි. ඉතා හොඳ වර්ගයේ අත් අකුරු නොවන මෙය නැකැත් ශාස්ත්‍රය හා සම්බන්ධ කෘතියකි. නිමිති බැලීම මඟින් ද ලෙඩ රෝග හඳුනා ගන්නා ක්‍රමයක් එකල පැවතිණි. විශේෂයෙන් ම සර්ප දෂ්ට රෝගීන් හඳුනා ගැනීම සඳහා දූත ලකුණ භාවිත විය. එයට අමතරව රෝග හඳුනා ගැනීමේදී දූත ලකුණ භාවිත කළ සෙයක් මේ පිටපතින් නිදර්ශනය වෙයි. ආයුර්වේදයේ ද දූත ලකුණ සඳහන් වෙයි. කිසියම් රෝගියෙකු වෙනුවෙන් වෛද්‍යවරයා වෙත යන පණිවිඩකරුගේ (Messenger) ස්වරූප හා හැසිරීම අනුව රෝගියාගේ තත්ත්වය වෛද්‍යවරයා හඳුනා ගනී. මේ පිටපතේ ඇති එම ශිල්ප ක්‍රමයේ සරල නිදසුනක් මෙසේ ය. මේස වෘත්තයෙන් ආයේනම්, රතු තුල් ඇති වස්ත්‍ර පැළඳ එයි. ලෙඩ කීනම් උන ගුණ වෙයි. වමත ඉස තිබීම, වම්පය ඉස්සරට තිබීම නම් මරණයයි. බිම ඉරි ඇඳ කීනම්, ගැනුකෙනෙකුගේ ලෙඩ වැයම් කර ගොඩ ගනු. ඊ යන අකුර ඊශ්වරයාට ය. උතුර හිමි එම දිගින් ඇවිත් විවාලේනම්, ළමයකුගේ කටින් බඩින් යන ගායයි, ගුණවෙයි, යනුයි.

බාලරෝග ws.3

මෙකී පිටපත පත් ඉරු දොළසකින් යුත් එකකි. බාලරෝග සඳහා කවියෙන් විස්තර වෙයි. මෙම එකතුවේ බාලයින්ගේ රෝග නමින්ම කුමාර විකිත්සා යන පිටපත් කීපයක් ද අන්තර්ගත වෙයි. ඉහත දක්වන ලද පිටපතේ ආරම්භක පද්‍ය මෙසේ ය.

“ ඉහල බලා පනුවෝයන ගමනට
කැවුතු බිස්ස යට විදිලද කොට
පනු දිය සේ වමනේ යයි එතකොට
වමනේ සිහිපත් නැතිවෙයි බිලිදුට ”

මෙහි අවසානය සඳහන් වන්නේ ගද්‍යයෙන් ය. එය මෙසේ ය. කිරිපනු රෝග.... නිමිර වාතයෙන් එන අතපය රුද හිරිවැටුම ද, ඇතුල පිට යන උෞර්ධව වාතයට සර්වාංගෙ... මෙකී ලෙඩවලට අත්දුටු මූල අග්නි චූර්ණයයි. ඉහත ශීර්ෂයට අතිරේකව මේ පත් ඉරු එකතුවේ තවත් පත් ඉරු හයක් උදරරෝග විකිත්සා ලෙස සඳහන් වෙයි. එම පත් ඉරු කීපය තුළ බෙහෙත් හා ප්‍රතිකාර ක්‍රම මෙන්ම වෙනත් දේට ද මන්ත්‍ර කීපයක් සඳහන් වෙයි.

එක් මන්ත්‍රයක් මෙසේ ය. ඕම් නමෝ ඔඩිඩි වඩිග දෙසේ යක්ෂයා යක්ෂනී කට්ටු පොලොව හුම් හිර තවුත්තුකළඒස්වාහා ” යනුයි. මේ මන්ත්‍රයෙන් රත්හඳුන් නව මීටක් පේකර තිඹුල් කටු තුනක සදුන්ගා කටු ගසනු... සොරාට දැවිල්ල හටගනී. කටු උගුල්ලා පොල්කිරට දමනු. හොඳවෙයි. අවසානයට සඳහන්වෙන ප්‍රතිකාරය වෙනත් කරුණක් සඳහා ය. එනම්, දිඹුල් කිරිපොතු හරි සියඹලා ඇට මද එල ඔලිඳ ඇට මෙම දේ කලං එක බැගින් ගෙණ අඹරා ගුලිච්කාට මී හා මෝරුවෙන් දෙනු. හැම ප්‍රමේහයට හස්තීන් මැදට වත් සිංහයකු මෙනි.

බාලයින්ගේ රෝග හා සන්නි වෙද වට්ටෝරු පොතක් ws.347

එයට අයත් පත් ඉරු ප්‍රමාණය හතකි. එහෙත් මුල් පත්ඉරුව හා තුන්වෙනි පත්ඉරුව නැත. බාලයින්ගේ රෝග රැසක් මෙහි සඳහන් වෙයි. එවා මෙසේ ය. බාලයින්ගේ අජීර්ණයට, උනට, බඩින් යනවාට, පනු දෝස්සයට, විපිරිතටය, බඩේ කැක්කුමට, වාත ජීවරයට, සෙම් ජවරයට, පිත් ජවරයට, සෙලෙස්මා ජීවරයට, වාත සෙලෙස්මාවට, තුන් දොසට, වලිප්පුවට, වැදුගෙයි කෝලයට, උන ගිනියන් කැස්සට, වැදුගෙයි උනට, සියලු කෝල වලිප්පු ආදියට, සෙම්වාත ඉලප්පු, ඇග ගිනියන් ලෑය අඩස්සි, සන්නිපාත ජීවරයට, අතිසාර සන්නියට, මාලෙට, බඩේ කැක්කුමට, සන්නි වායුවට, නිමිරවාදන් සන්නියට, ජල සන්නියට, පත්වකාසයට, මුත්‍රා අඩස්සියට. තිගැස්සියට, කණ්ඩමාලෙට, සියලු බඩේ කැක්කුමට යනු රෝග නාමයන් ය. මේ රෝග ළදරු සහා ගැබ්ණි මෙන්ම දරු ප්‍රසූතිය කළ අයගේ රෝගාබාධයන් ය. මෙහි සඳහන් බෙහෙත් වට්ටෝරුවක් මෙසේ ය. “දුම්මැල්ල නෙරෙන්වි ඉරමුසු මෙකී මුල් මීට මීට ගෙන කොට සැලකලා මීට ඉඟුරු මිරිස් වදකහ අරලු දිම්බිඳු අඹරා දියකර අට එකට කකාරා ගුලි තුන ගැන පස් වරුවක් දෙනු. වැදුගෙයි බඩින් යනවාට කැබිල්ල පොතු, පොල්මල්, දියකිරිල්ල පොතු යුමින් ද මීට ම බාලයින්ගේ අජීර්ණයට කරපිංච යුසින් ද බාලයින්ගේ උනට නත්තාරං යුසින් ද... මෙහි අවසානය රෝග කීපයක් සඳහා මෙසේ දැක්වෙයි.

සියලු බඩේ කැක්කුමට මුරුංගා පොතු, බුලත් හිරි යුමින්ද... වසුරිකාවට බැමිතිරිය යුෂ සීනියෙන් ද මීට දොඩම් ඇඹුල් පතකට සීනි දමා බෙහෙත් ගුලි තුනක් දෙනු. වසුරි ගුණවෙයි. යනුයි. ඉහත වට්ටෝරුවේ ජවසුරිකාවට බෙහෙත් දක්වා තිබීම විශේෂ සටහනක් වන්නේ ය. දිවයිනේ යම් සමයෙක වසුරිකා රෝගයෙන් පෙළෙන අය මිය ගිය බවට වාර්තා පවතී.

මන්ත්‍ර පොතක් WS 299

පත් ඉරු 27කින් යුත් මෙම එකතුව ප්‍රමාණ දෙකකට අයත් පත් ඉරුවලින් සමන්විත වෙයි. එය සෙ.මී. 4.4 x 21.2 සහ 4.9 x 23 ප්‍රමාණයට සමාන වෙයි. දෙපැත්තේම ලියා ඇති මෙහි එක් පැත්තක ජේලි සතක් අන්තර්ගත වෙයි. ක්‍රි.ව 19 වෙනි සියවසට අයත් වන මේ පිටපතේ අයිතිකරු අප්‍රසිද්ධයන් නැමැති අය බව සෝමදාස මහතා සඳහන් කර තිබේ. ලෙඩ රෝග සඳහා බෙහෙත් ප්‍රතිකාර පුස්තකය පොත්වල සඳහන් වෙන අතර මන්ත්‍ර බලයෙන් ද ලෙඩ සුවකළ බවට සාධක බහුලව පවතී. ඉන් එක් නිදසුනක් සඳහා මේ පිටපත් වැදගත් වෙයි. මෙහි ඇති මුල් පත් ඉරුවේ සඳහන් මන්ත්‍රය මෙසේ යි. ඕන් වජ්‍ර බණ්ඩා.... විෂ්ණු අතින් බණ්ඩා.... සිද්ධමහා සොහොන් බණ්ඩා, ජය මහා සොහොන් බණ්ඩා, වරදේව බණ්ඩා ඒස්වාහ. ඕන් නමෝ ඉරිදා, අදේ නැකතින් වන්දුවනිහේ කුසින් උපන් සදිය මහා සොහොන් දේවතාවුන් වහන්සේ..... අහස පොළොව මවාපු මහා විෂ්ණු වහන්සේ දිවැසින් දැක නොපි කොයි යන ගමනෙක්දැයි කියා ඇසූ තැනෙ දී, අපි නරලොව නරපත්‍රවන්ගේ ඇඟ මස් රිරි බුදින්ඩ යනවායැයි කී තැනෙදී එවිට මහා විෂ්ණු මහවහන්සේ නෙදෙමැයි.... බන්ධන කළ වරමින්..... සිද්ධ මහ සොහොන් දේවතාවන් පිරිවර කළ ලෙඩ ගුණවන්ඩ වරමී, සැනෙන් වරමී. මහා විෂ්ණු වහන්සේගේ වරමී. අවසාන පත් ඉරුවේ සඳහන් මන්ත්‍රය මෙසේ ය. ඕන් නමෝ තෙදැස් බණ්ඩාර දෙවියොන් කුඩා බණ්ඩාර දෙයියෝන් තරඟයට සැරහෙන ඒ දෙසේ සිට මේ රට මැද්දේසෙට වඩිනා ගමනේදී තෙදැස් බණ්ඩාර දෙවියන්ගේ මුලුනැන්ගෙයි තිබුණු අට ඇවිරියේ රඹකැන කාබේරි දේවතාවන්..... (මෙයින් ඉදිරියට ලේඛනය නොමැත.) මෙය අසම්පූර්ණ පිටපතකි. දෙවි දේවතාවන් යක්ෂයන් කීපදෙනෙක් ගැන තොරතුරු ඇතුළත් කෘතියක්වීම අතින් වැදගත් වෙයි. බණ්ඩාර දෙවිවරු කීපදෙනෙක් උඩරට ප්‍රදේශයේ පුද ලබති. දැනට ප්‍රසිද්ධ බණ්ඩාර දේවතා නාමාවලියට අයත්ව නැති බණ්ඩාර දෙවිවරු කීපදෙනෙක් මේ ලේඛනයෙන් පැහැදිලි වෙයි. රෝගාබාධ සඳහා දෙවියන්ගේ අශිර්වාදය ලබාගත් සහ ඒ ආශ්‍රිත මන්ත්‍ර ගුරුකම් පොතකි.

යන්ත්‍ර මන්ත්‍ර පොතක් WS.318

පත්ඉරු දොළසකින් යුත් මෙම එකතුව ද 'ක' අක්ෂර ක්‍රමයෙන් අංකනය කර තිබේ. සෙ.මී. 4.6 x 17.9 ප්‍රමාණයෙන් යුක්ත ය. නුපුහුණු අයකුගේ අත් අකුරු විය හැකි බවත් සෝමදාස මහතා වාර්තා කරයි. විවිධ කාරණා සම්බන්ධව යන්ත්‍ර හා මන්ත්‍ර මෙහි අන්තර් ගත වෙයි. ඉන් සමහරක් වෙනස් ය.

උනට ලියා ඉස බදිනු, මුර උනට යන්ත්‍රය බදිනු, ශුභවෙයි. මේ යන්ත්‍රය යක්ෂ අපද්‍රවට යහපොති. මේක ලියා කතෘ තුලෙන් අත බදිනු මුර උනටයි. මැස්සෝ එලායෙන්, සන්තියට බදිනු. නමෝ මුණි, වජ්‍රමුණි අංගුලිමාල මුණි, යේස්වා හ: මේ යන්ත්‍රය ලියා කුඹුරේ එල්ලනු. කුරුල්ලෝ නොකත්, හීන ජේනවාට බදිනු, යහපොති. නපුරු සීන නො පෙනෙයි. යක්ෂ උපදා දුරුවෙයි. මේ වක්‍ර දෙක උනටයි. යන්ත්‍ර තුනකි.

මේක තමන්ට ආරක්ෂයි. සීගන් උනට, ගේ මැද ඔබන, මීයෝ, හොරු නොවදිත්, දරුවනටයි මේ යන්ත්‍ර දෙක සබරල කොලේ ඇඳ හිස බදිනු. සියලු ලෙඩට අත බදිනු. ලෙඩ නොවදී මේ යන්ත්‍ර දෙකක් මන්ත්‍රයන් උලු කැටයක ඇඳ (?) තල තෙල් මී තෙල් ගෙන මීනී ඇට අගුරු ගා කලු මැද පිටතින් වී කොටුවේ තබනු. හොරු, මීයෝ, නොවදිත් නොකා සිට යෙත්. මේ යන්ත්‍ර දෙක බාලගිරට ආරක්ෂාවට යහපොති. සුනියන් යකුට යක්ෂ ආරක්ෂාවට කඩවරයට ලියා බදිනු.

ඕන් නමෝ ඊශ්වරයා වාසලයක් කරවා නාග ලොවින් යහල් ගෙන්නා යහල් උණුකර තැනේ දී ගිනි පුපුරු හතක් උඩ ගියේ ය. ගිනි පුපුරු හතක් උඩ ගියේ ය. ගිනි පුපුරු හතෙන් උපන් උඩ (?) යක්ෂනියන් හැට දෙනාගේ ආනුභාවෙන් දබර වේ. මෙහි යන්ත්‍ර කිහිපයක් ඇති බව සෝමදාස මහතා දක්වයි. මෙය උනහපුලු විධිය යනුවෙන් සඳහන් කර ඇති බවත් දක්වයි. යන්ත්‍ර මන්ත්‍ර බෙහෙත් හා කෙම් ක්‍රම කීපයක් ඇති පත් ඉරු එකතුවක් වූ බව එකතුවේ ඇති ඇතැම් කෙම් කෘෂි කර්මාන්තය හා බැඳෙයි. දේශීය සාම්ප්‍රදායික දැනුම සොයන පර්යේෂකයන්ට මෙබඳු තොරතුරු වැදගත් වනු ඇත.

යෝගරත්නාකරය

මෙම ශීර්ෂය යටතේ WS. 10,11,29,37,149 යටතේ පිටපත් පහක් සෝමදාස මහතා වාර්තා කරයි. WS. 10 යටතේ ඇති පත් ඉරු 346කින් යුක්ත අසම්පූර්ණ එකකි. අංක 11 යටතේ ඇති පිටපත ද පත් ඉරු 151ක් සහිත අසම්පූර්ණ එකකි. අංක 29 යටතේ එන පිටපත පත්ඉරු 460කින් යුක්ත ය. මෙම පිටපත සෙ.මී. 4 x 44 ප්‍රමාණයේ පත්ඉරුවලින් සමන්විත වන අතර හොඳ තත්ත්වයේ අක්ෂර වලින් ලියා ඇතැයි වර්තා වෙයි. නිවැරදි අක්ෂර බව ද සෝමදාස මහතා සඳහන් කර තිබේ. ක්‍රි.ව 19 සියවසට අයත් මෙම පිටපත ලියූ අයගේ නම සඳහන් වෙයි. එනම් 'ගලගෙදර කිරිහාමි වෙදරාල' යනුයි.

ලංකාවේ වෙද පොත් අතර ඉතා ඉහළ අගයක් ගන්නා යෝගරත්නාකරය " සිංහල යෝගරත්නාකරය " නමින් මුද්‍රිත පොත් පළව ඇත. ක්‍රි.ව 1857, 1897, 1907, 1958, 1997 යන වසර වලදී ඒවා ප්‍රකාශයට පත්ව තිබේ. ඉන් ක්‍රි.ව 1997 වර්ෂයේ දී රාජ්‍ය ආයුර්වේද දෙපාර්තමේන්තුව මගින් පළකළ මුද්‍රණයේ හැඳින්වීමෙහි යෝගරත්නාකරය පිළිබඳව මෙසේ ද දැක්වෙයි. "...සිංහල යෝගරත්නාකරය වනාහි වරක සුග්‍රහ, වන්නට ආදී වූ මූලික වෛද්‍ය ග්‍රන්ථ රාශියක් ඇසුරු කොට උපුටාගත් උපදේශ හා වට්ටෝරු එක්කොට දක්ෂිණ භාරතීය (අග්නි) වෛද්‍ය ක්‍රමය අනුව වින්‍යාස කොට ලිහිල් සිංහල කවියෙන් රචනා කළ වෛද්‍ය ග්‍රන්ථයකි. වැඩිදෙනාගේ පිළිගැනීම කෝට්ටේ හයවන බුවනෙකබා කල මෝදරගම්මන වෙද හාමුදුරුවන් වහන්සේ මේ ග්‍රන්ථයේ කතුවරයා බවයි " යනුයි. පද්‍ය 4456ක් සහිත මෙම කෘතිය සිංහල පද්‍යයෙන් ලියවී ඇති වෙද පොත් අතුරින් ප්‍රධාන තැනක් උසුලයි. වෙල්කම් පුස්තකාලයේ ඇති මේ පිටපතක් ආරම්භක පද්‍යයන් මුද්‍රිත පිටපතේ (1997) ආරම්භක පද්‍යය ත් එක සමාන ය. එය මෙසේ ය.

"රතැඟිලි පෙනි විහිදි
 දහසක් දැවි කෙසර රැදි
 සක් කෙවියෙන් වේ රැදි
 වදිම් සිරිපා පියුම් මන බැදි" යනුයි.

ඉහත සඳහන් පුස්තකාල පිටපතේ අවසාන පද්‍ය සහ මුද්‍රිත පිටපතේ (1997) අවසාන පද්‍ය අතර වෙනසක් ඇත. එමෙන්ම මුද්‍රිත පිටපතක් පද්‍ය 4561ක් තිබෙන අතර මුලින් සඳහන් කළ පුස්තකාල පිටපතේ පද්‍ය 4456ක් ඇති එම පද්‍ය 105ක වෙනසක් මේ දෙක අතර පවතී. එහෙත් සෝමදාස මහතා මුද්‍රිත පිටපතේ පද්‍ය 4456ක් ඇති බව සඳහන් කරනත් කිනම් වර්ෂයේ පිටපතක් ද යන්න සඳහන් කර නැත. වරින් වර සංස්කරණය වූ හෙයින් ඒ ඒ පිටපත්වල පද්‍ය සංඛ්‍යා ප්‍රමාණයෙන් විවිධ විය හැකිය. වෙල්කම් පුස්තකාලයේ WS 30 දරන පිටපතේ අවසානයේ එය පිටපත්කළ වර්ෂය සඳහන් වෙයි. එය මෙසේ ය. "සක වසින් එක් දහස් පන්සිය සහ අසූවක් අවුරුදු වක පසින් මස බිනර පුර ගුරුදින එ විසා රික යෙදු එක එකින් අටසැලිසක් විකිත්සා ගෙන නිවරුදු නෙක සසුන් හර මෙ පොත ලිවූ සහ මොක් පතා කවු පරසිදු" යනුයි. එවිට මෙම පිටපත ශකවර්ෂ 1587 + 78 = ක්‍රි. ව. 1665 වර්ෂය වනු ඇත. අදින් පෙර වසර 350ක් ඉක්ම වූ පිටපතකි. මුද්‍රිතයේ (1997) පරිච්ඡේද 56ක් ඇති අතර ඉහත වගන්තියට අනුව උක්ත පිටපතක් ඇත්තේ පරිච්ඡේද 48කි. ඒ ඒ පිටපත්වල සමාන අසමානතා ඇති බව මින් පෙනේ. w.s. 37 පිටපත පත් ඉරු 278ක් ඇති අසම්පූර්ණ පිටපතකි. w.s. 149 පිටපතට පත් ඉරු 110ක් ඇති අතර එය ද අසම්පූර්ණ එකක් වන්නේ ය. මේ අනුව මෙම එකතුවේ ඇති w.s. 37 යෝගරත්නාකර පිටපත පර්යේෂකයන්ට වැදගත් විය හැකි පිටපතක් බව අනුමාන කරමු.

වලිප්පුරාජ ගුලිය සහ කෝලකුමාර කල්කය - WS. 256

පත්ඉරු 13කින් සමන්විත මේවා එකතුව "ක" අකුරේ පිළිවෙලට අංකනය කර තිබේ. සෙ.මී. 24න් දිග බව පත් ඉරු පද්‍යයෙන් යුක්ත ය. ක්‍රි. ව. 19 ශතකයට පමණ අයත්වේ යැයි සිතිය හැකි ලේඛන ගෛලියකින් යුක්ත ය. සෝමදාස මහතා දක්වන පරිදි දෙපැත්තේම පෙනී ඇති අක්ෂර පුහුණු ලේඛකයන්ගේ ය. ආරම්භක පද්‍යය මෙසේ ය.

දෙදරුත් අසමෝදගන් පැපිලිය	ගන්නේ
තුරසිනි සාදික්කා අර	ගන්නේ
ත්‍රිකතුකත් ත්‍රිපල් අර	ගන්නේ
සීනක්කාරත් හිගුරුද අර	ගන්නේ

මෙහි තෙවැනි පත් ඉරුව අවසානයේ "වලිප්පුරාජ ගුලියයි - කෝලකුමාර කල්කයයි ලියා තිබේ.. අවසානයේ ඇති පද්‍යය මෙසේ ය.

විලද කසප්පා කායමින්	දීපන්
තලතෙල් තනකිරි සමගම	දීපන්
ඖෂධ දී පැන් වක්කර	දීපන්
දී කිරි මී පැන් රඹකැන්	දීපන්

මෙම පිටපතේ විශේෂත්වය වන්නේ අවසාන පත්ඉරුවේ පිටපතේ නාමය සහ අයිතිකරුගේ නාමයන් වාර්ථාගත දැක්වා තිබීමයි. එය මෙසේ ය.

පිලවල හීනටි කුඹුරේගෙදර පුලිගුරාලගේ, වලිප්පු රාජගුලිය සහ කෝලකුමාර කල්කයයි. ශ්‍රී සුද්ධ ශකරාජ වර්ෂයෙන් එක්වා දහස් හත්සිය අසු හතරට පැමිණි වර්ෂයේ දී ලිවූවා ය. එවිට මෙම පිටපත ශකවර්ෂ 1784 වේ. එය කිස්තු වර්ෂයෙන්, 1784
 78+ _____
 1862, _____

වර්ෂ 152ක් පමණ පැරණි මේ පිටපතෙන් ඒ ආකාර විස්තර දැන ගැනීමට ලැබීම ද විශේෂ කරුණක් වන්නේ ය. පිලවල නමින් ගමක් මහනුවර පාතදුම්බර යශ්ගහපිටිය ගම අසන්නයේ පිහිටයි.

වෙදකම් හා ගුරුකම් පොත WS 371

පත් ඉරු එකකින් සමන්විත මෙම පිටපත ද 'ක' 'කා' අක්ෂර ක්‍රමයෙන් අංකනය වී තිබේ. සෙ.මී.4.3 x 23.2 ප්‍රමාණයේ පත්ඉරුය. පත්ඉරු කිහිපයක් ආපදාවට ලක්ව ඇති බවත් හොඳ අක්ෂර රටාවකින් යුක්ත බවත් සඳහන් වෙයි. පිටපතේ කවරය සඳහා වාමී වූ ලී කම්බා දෙකක් තිබීමෙන් පෙනී යනුයේ සම්පූර්ණ පිටපතක් බවයි. ක්‍රි.ව. 19නි සියවසට අයත් බව ද සෝමදාස මහතා සඳහන් කැර තිබේ. රෝගාබාධ සඳහා වෙදකම් හා ගුරුකම් පොත් පැරණි සමයේ භාවිතව ඇති අයුරු පුස්තකාල පිටපත් එකතු බොහෝමයක් කෙරෙන් දැකගත හැකි ය. මෙය ද ඒ අතරින් එක් පිටපතකි. මෙහි අන්තර්ගතයෙන් තරමක් පළමු පත්ඉරුවට අදාළව වෙනස් ය.

හිපල් හිරියල් රසදිය සවිත්දව වච්චනාවී ගෙන්දගම් වෙන්කායම් (?) මේකී දේ සම්භාග ගෙන විසමරා එළකිරෙන් අඹරා කඩොල් ඇට පමණ ගුලිකර පවතේ වියලා තබා මින් ගුලියක් ගෙන හකුරෙන්වත් උණුදියෙන්වත් දෙනු..... මෙහි සඳහන්වන මන්ත්‍ර කොටසක් මෙසේ ය. ඕන් සිද්ධි මන්ත්‍රාප්, ප්‍රධනේස්වාහා....ඕන් නමෝ සත් මු දෙන් ඒ දේසේ උපන් උමා දේවින්වහන්සේ දහසක් පිරිවනේ සෝමල් බිසවුන් වහන්සේගේ කුසේ පිලිසිඳ තිලෝතලයට අධිපති වු රිවි- සඳ දේ අනින් අල්ලාගත් තුන්කොළ සැට කෝටියක් ඔඩිසිය යක්ෂයින් පිරිවරාගත් රුවන් රාජකුමාරයා නම් මම ය..... ඒ දෙසට වඩිනා බිසවුන් වහන්සේගේ පයේ ගිගිරි සන්ධි නාද කර සොලවාපු ආඥාවෙන් ආනුභාවෙන් දොළොස් අන්ගන් නේස්වාහා..... හඳුන් මතුරා ගානු මේ දීර්ග මන්ත්‍රයේ උපයෝගිතාව වන්නේ අන්ගන් වලක්වා ගැනීමයි. අන්ගන් හුනියන් වලක්වා ගැනීමේ මේ ආකාර ක්‍රමවේද පැරණි සමයේ භාවිතා වූ වගට තව ද සාධක ඇත.

වෙද පොත් කොටසක් - WS. 28 III

ඉහත අංකය යටින් ද තවත් මේ පොත් කොටසක් වාර්තා වෙයි. එහි පත්ඉරු 09ක් ඇත්තේ ය. සිංහලයෙන් ලියා ඇති මෙහි ආරම්භය වෙනස් ය. "සියලු කුෂ්ටයන්ට, අමුකහ, දෙහි ඇඹුල්, පතොක් කොළ, වරා කොළ, කරද කිරි, පොල් කිරි, නම් දෙක දෙක ගෙන" අවසානය මෙසේ දැක්වෙයි. "අලුමාන්දමට කොහොඹ තෙලෙන් හකුරෙන් දෙනු. සීතල සන්නි මාන්දමට මදුරු කොළ ඉස්මෙන් දෙනු පිලිමාන්දමට...." අසම්පූර්ණ හෙයින් සෙසු කොටස් මොනවා දැයි දැනගත නොහැකි ය.

වෙද පොතක් - WS. 22

මෙම පත්ඉරු එකතුව පත්ඉරු 155කින් යුක්ත වෙයි. "ක" අක්ෂර පිළිවෙලට අංකනය සිදුව ඇත. සෙ.මී. 23ක් දිග පත්ඉරු වෙයි. හොඳ අකුරින් ලියනු ලැබ ඇති මෙය ලී කම්බ දෙකකින් යුක්ත ය. 1728 වර්ෂයට අයත් OVC වර්ගයේ තඹ කාසියක් සකියට යොදා තිබේ. මෙහි ආරම්භය "නමෝ සර්වඥය" යනුවෙන් දැක්වේ. සිංහල අක්ෂරයෙන් යුත් සංස්කෘත භාෂාවෙන් ලියැවී ඇති පිටපතකි. ප්‍රතිකාර දැක්වීමේදී මෙසේ දැක්වෙයි. "ගර්භණින්ට පිලියම්" කියනු ලැබෙයි. බෙලි මුල්. කලායුරු අල, ඉරිවේරිය, පොල්මල් කකාලා කසායෙන් පානය කරනු ලේ බඩින් යනවා නවති යනුයි. අවසානයට ඇති විස්තරය මෙසේ ය. අජීරණයට මිරිස් අනා බතුන් දෙනු. සොවන්දන බයිරවය නිමියි. රසකිද නන්දනය කියනු ය. සාදික්කා, ඉන්ගුල්. සහිදලුනු, වලගසාල්, සිද්ධිඉගුරු, වච්චනාමි, අත්තන ඇට, වගපුල්, සක්කරා මෙකී බේන් සම්භාගගෙන දෙයි ඇඹුලෙන් අඹරා යාමයක් සේ ඉඟුරු ඉස්මෙන් යාමයක් අඹරා අත්තන කොළ ඉස්මෙන් යාමයක් අඹරා..... ගුලියකුත් එක්කොට එඬරු තෙලෙන් ලෝහ කරනු. ලේ සිදීමට අතිවිඩයන් අසමෝදගන්....." එම ප්‍රතිකාරයේ සියලු විස්තර දැනගැනීමට මෙහි ඉතිරි පත්ඉරු ප්‍රමාණය නොමැත. එබඳු කරුණු ද මේ ආකාර පුස්තකාල පොත් එක ද තුළින් ප්‍රසිද්ධ වෙයි.

ලංකාවෙන් විදේශීය රටවල් වෙත ගෙන ගොස් ඇති දහස් ගණනක පුස්තකාල පොත් අතර විශේෂ පිටපත් ඇතැයි අනුමාන කරමු. විශේෂයෙන්ම දේශීය වෙදකමට අදාළ පිටපත් දුර්ලභ කෘති සේ සලකමු. ඇතැම් පොතක පිටපත් ඇත්තේ එකක් විය හැකි ය. එබැවින් දේශීය වෛද්‍ය ක්ෂේත්‍රයේ අධ්‍යයන කටයුතු සඳහා එකී පිටපත් වැදගත් වනු ඇත. ඉහත දක්වනු ලැබ ඇත්තේ මඳ විස්තර ප්‍රමාණයකි. වැඩි විස්තර රිසි කැමති අය අදාළ ආයතනයට ගොස් පුස්තකාල පොත් කියවිය යුතු වන්නේ ය.